

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului hotărârii Parlamentului privind participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina EUFOR ALTHEA

1 Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului hotărârii Parlamentului privind participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina EUFOR ALTHEA a fost elaborat de către Ministerul Apărării.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Unul din obiectivele prioritare ale Armatei Naționale este creșterea nivelului de participare efectivă a Republicii Moldova în misiuni și operații internaționale de menținere a păcii și consolidare a securității și stabilității.

Potrivit prevederilor pct.28 din Strategia securității naționale a Republicii Moldova, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.391/2023, în vederea realizării obiectivelor naționale de securitate și apărare, una din direcțiile de acțiune se referă la securitatea regională și internațională, care se realizează prin participarea la misiunile și operațiunile Uniunii Europene în cadrul politicii de securitate și apărare comune, precum și participarea la misiunile și operațiunile internaționale de menținere a păcii sub egida NATO și ONU.

Menționăm, că temei de participare a Armatei Naționale cu personal în cadrul misiunilor și operațiilor internaționale constituie prevederile Legii nr.219/2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații internaționale.

Subsidiar, proiectul este elaborat în contextul executării:

- acțiunii 99 "Intensificarea relațiilor de cooperare internațională în scopul promovării stabilității și securității naționale și regionale ajustării cadrului normativ în domeniul apărării naționale" din Planul național de dezvoltare pentru anii-2024-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1031/2023;

- acțiunii 235 "Aprobarea proiectului hotărârii Parlamentului cu privire la participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina (EUFOR ALTHEA)" din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.887/2023;

- obiectivului specific 2.3.1. acțiunea 4 "Valorificarea oportunităților de extindere a participării Armatei Naționale cu contingente militare în misiuni internaționale de menținere a păcii sub egida ONU" din Planul Individual de Acțiuni al Parteneriatului Republica Moldova – NATO pentru anii 2022-2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.26/2022.

Astfel, în scopul sporirii potențialului de participare la misiuni și operații internaționale, Republica Moldova intenționează să participe cu un contingent de nivel pluton, pregătit și înzestrat pentru detașarea în misiunea EUFOR ALTHEA sub egida UE (Bosnia și Herțegovina).

Ținem să menționăm că Parlamentul Republicii Moldova prin Legea nr. 75 din 12.04.2013 a ratificat Acordul dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană de stabilire a cadrului pentru participarea Republicii Moldova la operațiunile Uniunii

Europene de gestionare a crizelor, încheiat la Bruxelles la 13 decembrie 2012 (intrat în vigoare la 1 iulie 2013). Acest instrument internațional reglementează condițiile privind participarea Republicii Moldova la operațiunile și misiunile UE de gestionare a crizelor.

Consecvent, articolul 11 a Acțiunii comune 2004/570/PESC a Consiliului Uniunii Europene din 12 iulie 2004 privind operațiunea militară a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina, printre altele stipulează: „țările candidate la aderarea la Uniunea Europeană pot fi invitate să participe la operațiunea militară a UE în conformitate cu modalitățile convenite” și „partenerii potențiali și alte state terțe pot fi, de asemenea, invitate să participe la operațiune”.

În acest sens, în februarie 2023, în adresa autorităților politice ale Uniunii Europene a fost înaintată declarația de interes pentru participarea Republicii Moldova la operațiunea militară a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina EUFOR ALTHEA. În mai 2023, a fost recepționată scrisoarea oficială a înaltului reprezentant al UE pentru afaceri externe și politică de securitate, vicepreședinte al Comisiei Europene, domnul Josep Borrell Fontelles, prin care Republica Moldova este invitată să prezinte oferta de contribuție pentru participare în cadrul EUFOR ALTHEA.

Menționăm, că operațiunea EUFOR ALTHEA a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina a fost instituită în decembrie 2004, conform Deciziei 2004/803/PESC a Consiliului Uniunii Europene din 25 noiembrie 2004 privind lansarea operațiunii militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina.

EUFOR ALTHEA are misiunea de menținere a unui mediu sigur și stabil în Bosnia și Herțegovina, cooperând pe deplin cu forțele armate și autoritățile civile ale țării. EUFOR ALTHEA sprijină Forțele Armate ale Bosniei-Herțegovinei cu activități de instruire și exerciții anuale la scară largă pentru a atinge obiectivele misiunii, care au ca scop menținerea unui climat de securitate și stabilitate.

Comandamentul operațiunii din teatrul de operație este dislocat la Sarajevo. Actualmente, în cadrul EUFOR ALTHEA sunt prezente un total de 22 de țări ale statelor membre ale UE și țări care nu fac parte din UE (Albania, Austria, Belgia, Bulgaria, Chile, Republica Cehă, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, Republica Macedonia de Nord, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Elveția, Turcia). Numărul personalului operațiunii este de aproximativ 1100 persoane.

Comunicăm, că contingentul moldovenesc va participa în EUFOR ALTHEA în componența forțelor militare române (contingentului din România), care la rândul său face parte din Batalionul Multinațional, o unitatea militară de manevră, începând cu luna octombrie 2024. Actualmente, Batalionul Multinațional (MNBN – Multinational Battalion) este dislocat în Tabăra Butmir (Camp Butmir), Saraievo, și cuprinde trupe din Austria, Bulgaria, Ungaria, România și Turcia.

Contingentul de militari al Armatei Naționale va fi alcătuit din 32 militari care vor executa misiuni de patrulare în zona de operații (cu sarcini specifice operațiilor în sprijinul păcii), va executa misiuni de extracție/evacuare a personalului EUFOR ALTHEA, a membrilor comunității internaționale, misiuni internaționale și misiuni de securizare a aeroportului din Sarajevo, precum și a depozitelor de armament și muniții de pe teritoriul Bosniei și Herțegovinei, etc.

Se preconizează ca asigurarea logistică va fi asigurată de contingentul României,

la aceleași standarde cum este asigurat personalul României cu mijloacele și capacitățile avute la dispoziție.

Tot în acest context, Ministerul Apărării al Republicii Moldova și Ministerul Apărării Naționale din România au convenit asupra încheierii, cât mai curînd, a unui protocol de amendare a Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind cooperarea în domeniul militar, semnat la Chișinău la 20.04.2012, prin care se stabilește că Părțile se vor sprijini, în condiții de reciprocitate și pe bază de oportunitate, în toate aspectele referitoare la pregătirea și participarea la misiuni și operații în cadrul coalițiilor multinaționale sub egida ONU, OSCE, NATO sau UE.

Odată ce protocolul menționat va intra în vigoare, va fi inițiat procesul de elaborare și semnare a Înțelegerii tehnice privind participarea contingentului Armatei Naționale în componența contingentului român, precum și identificarea sprijinului logistic necesar pentru participare.

Riscuri la adresa siguranței și securității pacificatorilor

Principalele riscuri și amenințări la adresa militarilor participanți în cadrul operației militare:

- existența armamentului și a munițiilor deținute populația civilă, corespunzător deschiderea focului asupra patrulelor și/sau obiectivelor aflate sub pază;
- existența tensiunilor și a confruntărilor, apariția unor incidente inter-etnice și inter-religioase;
- cazuri de terorism internațional;
- existența câmpurilor de mine și elementelor de muniție neexplodate;
- posibila deteriorare a situației de securitate.

Menționăm, că EUFOR ALTHEA nu are înregistrate decese parvenite în urma actelor ostile directe împotriva personalului.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul actului normativ în speță nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene și nu contravine legislației comunitare.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Potrivit proiectului, în temeiul art.6 al Legii nr.219/2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații internaționale, se propune aprobarea participării contingentului Armatei Naționale în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina EUFOR ALTHEA, începând cu octombrie 2024 până la adoptarea deciziei de retragere a participării contingentului Armatei Naționale la această operație internațională.

Contingentul de militari al Armatei Naționale constituit din 32 de militari care vor executa misiuni cu sarcini specifice operațiilor în sprijinul păcii în zona de responsabilitate, va fi dotat cu armament, muniție, echipament militar, mijloacele de transmisiuni și alte bunuri materiale necesare pentru îndeplinirea misiunii.

Totodată, prin art.2 al proiectului de hotărâre a Parlamentului se împuternicește Guvernul pentru întreprinderea tuturor acțiunilor organizatorice și asigurarea condițiilor necesare pentru participarea contingentului Armatei Naționale în operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina EUFOR ALTHEA în conformitate cu prescripțiile articolelor 8 - 9, articolelor 13 - 23 din Legea nr.219/2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații

internaționale. În mare parte, acestea prescriu condițiile transferului de autoritate asupra contingentului Armatei Naționale în cadrul operației militare; prevederi ce țin de respectarea normelor dreptului conflictelor armate; instruirea, selectarea și evidența militarilor implicați în cadrul operației militare; garanții și compensații; finanțarea și aspectele logistice ale participării contingentului Armatei Naționale în cadrul operației militare.

Tot aici, se propune autorizarea Guvernului:

- de a negocia și încheia memorandumuri de înțelegere necesare participării contingentului Armatei Naționale în EUFOR ALTHEA, precum și înțelegeri tehnice în vederea asigurării logistice necesare participării contingentului Armatei Naționale în EUFOR ALTHEA;

- de a stabili perioada și ordinea de rotație, modalitatea de prelungire a termenului și condițiile revenirii în țară pentru fiecare contingent, în baza cerințelor stabilite în teatrul de operații, precum și va stabili și va ajusta numărul militarilor participanți în funcție de necesitatea operațională și în limitele resurselor disponibile.

5. Fundamentarea economico-financiară

Cadrul normativ sprijină în totalmente participarea Armatei Naționale la misiuni sau operații sub egida UE, inclusiv cu contingent militar. În acest sens, participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina EUFOR ALTHEA va necesita surse financiare suplimentare pentru acoperirea cheltuielilor de participare în cadrul operației militare EUFOR ALTHEA pentru achitarea îndemnizației, sprijin logistic, transport în/din cadrul operației militare, asistență medicală, evacuare în caz de rănire (deces), etc..

Amendamentele efectuate la Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind cooperarea în domeniul militar, semnat la Chișinău la 20.04.2012, va permite ca o parte de cheltuieli să fie acoperite de partea României pentru operaționalizare și participare în cadrul operației militare. Astfel, circa 50-60% vor fi acoperite de partea României, estimativ 7 500,00 – 9 000,00 mii lei. Aceasta va permite de a detașa contingentul de 32 militari pentru 12 luni în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina EUFOR ALTHEA cu cheltuieli de circa 11 650,80 mii lei (în mare parte achitarea îndemnizației).

Astfel, calculul pentru participarea contingentului de 32 militari pentru un termen de 12 luni în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina EUFOR ALTHEA, va arăta în modul respectiv:

Nr. d/o	Denumirea	Nr. persoane	Perioada	Cost per persoană/zi	Cheltuieli total mii lei
1	Examenul medical și testul HIV/SIDA	32	-	1459 lei	46,70
2	Asigurarea medicală	32	365+7*	14 lei/zi	166,70
3	Diurna (pentru instruire integrată în România)	32	2	60 EUR/zi**	80,60
4	Transport Chișinău – București – Chișinău	-	-	-	48,00
5	Indemnizația (diurna în misiune)	32	365+7*	50 USD/zi**	11 308,80
	TOTAL				11 650,80

Participarea contingentului Armatei Naționale începând cu 1 octombrie 2024 în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina EUFOR ALTHEA, va genera cheltuieli pentru anul bugetar 2024 în sumă de circa 2 348,40 mii lei (342,00 mii lei pozițiile 1 - 4 din deviz + 2 006,40 mii lei indemnizația pentru 66 zile (5 zile de drum și predare-primire + lunile X-XI)).

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul hotărârii Parlamentului privind participarea contingentului Armatei Naționale în cadrul operației militare a Uniunii Europene în Bosnia și Herțegovina EUFOR ALTHEA se încorporează perfect în cadrul normativ existent, nefiind necesară amendarea acestuia.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În temeiul prevederilor art.32 alin.(1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative proiectului hotărârii Parlamentului urmează a fi expediat spre avizare în adresa Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Finanțelor, Serviciului de Informații și Securitate.

Concomitent, în scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și Regulamentului cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.967/2016, anunțul privind inițierea elaborării deciziei și consultarea publică a proiectului hotărârii Parlamentului au fost plasate în modul stabilit pe pagina web oficială a Ministerului Apărării <https://www.army.md> și pe platforma guvernamentală <https://particip.gov.md>, putând fi accesate la rubrica „Transparență decizională”, compartimentele „Anunțurile privind inițierea elaborării deciziei” și „Anunțurile privind consultarea publică”

https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12401 .

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul hotărârii Parlamentului urmează a fi supus expertizei anticorupție, care va fi efectuată de către Centrul Național Anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul hotărârii Parlamentului nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, precum și norme incompatibile cu prevederile legislației naționale și ale legislației Uniunii Europene.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul hotărârii Parlamentului urmează a fi supus expertizei juridice, care va fi efectuată de către Ministerul Justiției.

11. Constatările altor expertize

Alte expertize nu necesită a fi efectuate.

Ministru

Anatolie NOSATÎ